

**CD 8.5.1. CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 1/7	

FACULTATEA DE MEDICINĂ
PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ
CATEDRA DE MEDICINĂ ALTERNATIVĂ ȘI COMPLEMENTARĂ

APROBAT

la ședința Comisiei de Asigurare a Calității și
Evaluării Curriculare în Medicină
Proces verbal nr. 1 din 16.09.21

Președinte, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Suman Serghei

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății de
Medicină nr. 1

Proces verbal nr. 1 din 21.09.21

Decanul Facultății dr. hab. șt. med., conf.
univ.

Plăcintă Gheorghe

APROBAT

la ședința Catedrei de medicină alternativă
și complementară

Proces verbal nr. 3 din 10.09.2021

Șef catedră acad. AȘM., dr. hab. șt. med., prof. univ.
(grad didactic, titlu științific)

Lacusta Victor

(semnătura)

CURRICULUM

DISCIPLINA MEDICINA ALTERNATIVĂ ȘI COMPLEMENTARĂ

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Curriculum elaborat de colectivul de autori:

Lacusta Victor, acad. AȘM, dr. hab. șt. med., prof. univ.,

Cereș Victoria, dr. șt. med., conf. univ.,

Gîlea Angela, dr. șt. med., conf. univ.

Șincarenco Irina, dr. șt. biol.

Chișinău, 2021

CD 8.5.1. CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag.	2/7

I. PRELIMINARII

- Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională / specialității**

Particularitățile socio-economice din țară care în mare parte influențează sănătatea populației determină necesitatea utilizării în procesul de instruire contemporană a viitorilor medici a unor metode de tratament noninvazive, ecologic pure, necostisitoare. Printre aceste metode un loc de frunte îl ocupă medicina alternativă și complementară, actualitatea căreia este determinată de înalta eficacitate terapeutică, datorată includerii mecanismelor sanogenice proprii, lipsa efectelor nocive secundare, posibilitatea de a fi aplicată ca monoterapie, eficiența în cazul prezenței maladiilor polimorfe.

Pregătirea profesională a unui medic contemporan trebuie să cuprindă cunoașterea unor sisteme curative bazate pe experiență empirică cu concepte bine structurate.

Cursul „Medicina alternativă și complementară” are menirea să familiarizeze studenții cu bazele teoretice, mecanismele de acțiune, posibilitățile de aplicare alternativă sau complementară a acestor metode în tratamentul pacienților.

- Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**
Pregătirea multilaterală a studenților axând instruirea pe cunoașterea posibilităților diagnosticării clinice, indicațiilor și contraindicațiilor pentru tratamentul și profilaxia diferitor maladii și stări patologice cu utilizarea metodelor specifice medicinei alternative și complementare la maturi și copii.
- Limba/limbile de predare a disciplinei:** română, rusă, engleză, franceză.
- Beneficiari:** studenții anului V, Facultatea de Medicină nr. 1 și Medicină nr. 2, specialitatea Medicină.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	S. 09. O. 078		
Denumirea disciplinei	Medicina alternativă și complementară		
Responsabil de disciplină	V. Lacusta, șef catedră, acad. AȘM, dr.hab.șt.med., prof. univ.		
Anul	V	Semestrul	9
Numărul de ore total, inclusiv:	60		
Curs	10	Lucrări practice	10
Seminare	10	Lucrul individual	30
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	2

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

✓ *la nivel de cunoaștere și înțelegere:*

- Metodele medicinei alternative și complementare (acupunctura, fitoterapia, homeopatia, ayurveda etc.). Istoric. Recomandările OMS. Medicina alternativă și complementară în Republică Moldova.
- Mecanismele de acțiune ale acupuncturii (conceptele științifice contemporane și cele ale medicinei tradiționale chineze).
- Argumentarea etiopatogenică și clinico-fiziologică a indicațiilor și a contraindicațiilor pentru tratamentul acupunctic.
- Topografia unor puncte de acupunctură (cu spectru larg de acțiune).
- Semnificația diagnostică și curativă a microsistemelor acupunctice (auricular, cranial, mano-podo).
- Complicațiile posibile survenite în cadrul efectuării ședinței de acupunctură și măsurile de combatere și de prevenire.
- Asocierea metodelor medicinei alternative și complementare cu alte metode de tratament (farmacoterapie, kinetoterapie, dietoterapie, medicină fizică, psihoterapie etc.).
- Conceptele teoretice de bază ale fitoterapiei moderne.
- Conceptele teoretice de bază ale fitoterapiei tradiționale chineze.
- Formele medicamentoase fitoterapeutice.
- Indicațiile și contraindicațiile pentru prescrierea plantelor medicinale.
- Principiile dozării formelor medicamentoase fitoterapeutice.
- Principiile fundamentale ale homeopatiei.
- Medicamentul homeopatic: sursele remediilor homeopatice.
- Mecanismele de acțiune ale homeopatiei.

CD 8.5.1. CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 3/7	

- Indicațiile și contraindicațiile pentru tratament homeopatic.

✓ la nivel de aplicare:

- Aplicarea metodei de presopunctură.
- Aplicarea metodei de acupunctură superficială.
- Aplicarea metodei de vacuumpunctură și vacuummasaj.
- Aplicarea metodei de termopunctură.
- Masajul sanogenic al pavilionului auricular.
- Metodele de localizare a acupunctelor.
- Localizarea unor puncte de acupunctură cu spectru larg de acțiune (GI4 Hegu, E36 Zusanli, RP6 Sanyinjiao, R3 Taixi, VB20 Fengchi, F3 Taichong, VG20 Baihui, Yin Tang, Tai Yang).
- Localizarea unor puncte de acupunctură utilizate în urgențe medicale (GI4 Hegu, R1 Yongquan, VG26 Renzhong, Shi Xuan).
- Tehnologia preparării unor forme fitoterapice (infuzie, decoct).
- Selectarea plantelor medicinale în anumite nozologii și stări patologice la maturi și copii.

✓ la nivel de integrare:

- Implementarea și integrarea cunoștințelor obținute la disciplina medicina alternativă și complementară cu disciplinele fundamentale și clinico-terapeutice.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Cunoașterea limbii de predare.

Abilitatea de comunicare și lucru în echipă.

Competențe digitale elementare (utilizarea internetului, procesarea documentelor, utilizarea redactorilor de text și aplicațiilor pentru prezentări).

Cunoștințe temeinice în domeniile Biologiei, Chimiei, Anatomiei, Biochimiei, Farmacologiei, Fiziopatologiei, Semiologiei și bolilor interne la maturi și copii etc.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice/ Seminare	Lucru individual
1.	Metodele medicinei alternative și complementare (acupunctura, fitoterapia, homeopatia, ayurveda etc.). Istoric. Recomandările OMS. Medicina alternativă și complementară în Republică Moldova.	2	2	2
2.	Bazele generale ale acupuncturii. Mecanismele de acțiune ale acupuncturii. Conceptele științifice contemporane ale acupuncturii. Avantajele, indicațiile, contraindicațiile și complicațiile acupuncturii. Asocierea acupuncturii cu alte metode de tratament. Metodele de stimulare a acupunctelor. Topografia unor puncte de acupunctură (cu spectru larg de acțiune).	2	6	10
3.	Conceptele medicinei tradiționale chineze. Semnificația diagnostică și curativă a microsistemelor acupunctice (auricular, cranial, mano-podo).	2	4	6
4.	Bazele generale ale fitoterapiei. Fitoterapia clinică.	2	4	6
5.	Bazele generale ale homeopatiei. Homeopatia clinică.	2	4	6
Total		10	20	30

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

Manoperele practice esențiale obligatorii sunt:

- să posede aplicarea metodei de presopunctură;
- să posede aplicarea metodei de acupunctură superficială;
- să posede aplicarea metodei de vacuumpunctură și vacuummasaj;
- să posede aplicarea metodei de termopunctură;
- să posede masajul sanogenic al pavilionului auricular;
- să posede metodele de localizare a acupunctelor;

CD 8.5.1. CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09
Data: 08.09.2021
Pag. 4/7

- să poată aprecia localizarea unor puncte de acupunctură cu spectru larg de acțiune (GI4 Hegu, E36 Zusanli, RP6 Sanyinjiao, R3 Taixi, VB20 Fengchi, F3 Taichong, VG20 Baihui, Yin Tang, Tai Yang);
- să poată aprecia localizarea unor puncte de acupunctură utilizate în urgențe medicale (GI4 Hegu, R1 Yongquan, VG26 Renzhong, Shi Xuan);
- să cunoască tehnologia preparării unor forme fitoterapice (infuzie, decoct);
- să selecteze plantele medicinale în anumite nozologii și stări patologice la maturi și copii.

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 1. Medicina alternativă și complementară.	
• să cunoască metodele medicinei alternative și complementare. • să cunoască principii de asociere a metodelor medicinei alternative cu alte metode de tratament	1. metodele medicinei alternative și complementare (acupunctura, fitoterapia, homeopatia, ayurveda etc.); 2. recomandările OMS; 3. istoricul medicinei alternative și complementare; 4. medicina alternativă și complementară în Republică Moldova. 1. asociere cu farmacoterapia, medicina fizică, kinetoterapia, terapia manuală, dietoterapia etc.
Tema (capitolul) 2. Bazele generale ale acupuncturii.	
• să definească conceptele științifice moderne ale acupuncturii • să cunoască avantajele și indicațiile acupuncturii • să cunoască contraindicațiile și complicațiile posibile ale acupuncturii • să cunoască metodele de stimulare a acupunctelor • să posede unele metode de stimulare a acupunctelor	1. conceptul neuroreflector; 2. conceptul umoral; 3. conceptul bioenergetic; 4. conceptul placebo. 1. avantajele acupuncturii. 2. indicațiile OMS. 1. contraindicațiile anatomice. 2. contraindicațiile fiziologice. 3. contraindicațiile clinice. 4. complicațiile acupuncturii. 5. complicațiile moxibustiei. 6. complicațiile farmacopuncturii. 1. mecanice; 2. cu factor de temperatură; 3. fizice; 4. injectabile. 1. presopunctură; 2. acupunctură superficială; 3. vacuumpunctură și vacuummasaj; 4. termopunctură.
Tema (capitolul) 3. Conceptele medicinei tradiționale chineze. Microsistemele acupunctice.	
• să definească conceptele medicinei tradiționale Chineze • să cunoască microsistemele acupunctice • să aplice masajul sanogen al pavilionului auricular	1. conceptul Energiei (Qi); 2. conceptul Yin-Yang; 3. conceptul celor 5 elemente; 4. conceptul meridianelor și colateralelor. 1. avantajele auriculoterapiei; 2. inervarea și vascularizarea pavilionului auricular; 3. proiecția structurilor corpului pe pavilionul auricular. 1. 8 metode ale masajului auricular tradițional chinez.
Tema (capitolul) 4. Bazele generale ale fitoterapiei.	
• să cunoască avantajele și dezavantajele fitoterapiei • să cunoască indicațiile, contraindicațiile și complicațiile posibile ale fitoterapiei	1. avantajele fitoterapiei. 2. dezavantajele fitoterapiei. 1. indicațiile fitoterapiei. 2. contraindicațiile fitoterapiei. 3. complicațiile posibile ale fitoterapiei.

CD 8.5.1. CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:**09****Data:****08.09.2021****Pag. 5/7**

- să cunoască clasificarea plantelor medicinale - să cunoască principiile de bază ale fitoterapiei - să cunoască principiile de comparație a fitoterapiei chineze și academice (europene) - să definească algoritmul prescripției fitoterapeutice în medicina tradițională chineză - să cunoască metodele de administrare a plantelor medicinale - să cunoască tehnologia preparării a unor forme medicamentoase fitoterapice - să cunoască regulile de aplicare a tratamentului fitoterapic - să cunoască aplicarea plantelor medicinale în anumite nozologii și stări patologice la maturi și copii - să cunoască particularitățile administrării fitopreparatelor la copii	1. clasificarea plantelor medicinale europeană. 2. clasificarea plantelor medicinale în medicina tradițională chineză. 1. principiile de bază ale fitoterapiei europene. 2. principiile de bază ale fitoterapiei tradiționale chineze. 1. principiile de comparație a fitoterapiei chineze și academice (europene) 1. algoritmul prescripției fitoterapeutice în medicina tradițională chineză 1. metodele interne de administrare a plantelor medicinale. 2. metodele externe de administrare a plantelor medicinale. 1. prepararea decoctului; 2. prepararea infuziei; 3. prepararea siropului. 1. regulile de aplicare a tratamentului fitoterapic. 1. aplicarea plantelor medicinale în anumite nozologii și stări patologice la maturi și copii 1. particularitățile administrării fitopreparatelor la copii
---	---

Tema (capitolul) 5. Bazele generale ale homeopatiei.

- să cunoască avantajele și dezavantajele homeopatiei. - să cunoască indicațiile generale ale homeopatiei. - să definească legile și principiile fundamentale ale homeopatiei - să cunoască modul și regulile de administrare a remediilor homeopatice - să integreze cunoștințele acumulate cu medicina științifică modernă	1. avantajele homeopatiei; 2. dezavantajele homeopatiei. 1. indicațiile generale ale homeopatiei. 1. legea similitudinii; 2. legea remediului unic; 3. legea dozei minime; 4. legea direcției vindecării; 5. legea strictei individualizări. 1. regulile de administrare a remediilor homeopatice.
--	--

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE) (CP) ȘI TRANSVERSALE (CT) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

Competențe profesionale (CP)

- CP1.** Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare.
- CP2.** Cunoașterea adecvată a științelor despre structura organismului, funcțiile fiziologice și comportamentul organismului uman în diverse stări fiziologice și patologice, cât și a relațiilor existente între starea de sănătate, mediul fizic și cel social.
- CP3.** Rezolvarea situațiilor clinice prin elaborarea planului de diagnostic, tratament și reabilitare în diverse situații patologice și selectarea procedurilor terapeutice adecvate pentru acestea, inclusiv acordarea asistenței medicale de urgență.
- CP4.** Promovarea unui stil de viață sănătos, aplicarea măsurilor de prevenție și auto-îngrijire.
- CP5.** Integrarea interdisciplinară a activității medicului în echipă cu utilizarea eficientă a tuturor resurselor.

Competențe transversale (CT)

- CT1.** Autonomie și responsabilitate în activitate.

Finalități de studiu

- să cunoască principii de asociere a metodelor medicinei alternative cu alte metode de tratament;
- să definească conceptele științifice moderne ale acupuncturii;
- să definească conceptele medicinei tradiționale chineze;
- să cunoască avantajele acupuncturii;
- să cunoască indicațiile acupuncturii;

CD 8.5.1. CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 6/7	

- să cunoască contraindicațiile acupuncturii;
- să cunoască complicațiile posibile ale acupuncturii;
- să cunoască metodele de stimulare a acupunctelor;
- să aplice masajul sanogen al pavilionului auricular;
- să cunoască avantajele și dezavantajele fitoterapiei;
- să cunoască indicațiile și contraindicațiile fitoterapiei;
- să cunoască complicațiile posibile ale fitoterapiei;
- să cunoască clasificarea plantelor medicinale;
- să cunoască principiile de bază ale fitoterapiei europene;
- să cunoască principiile de comparație a fitoterapiei chineze și academice (europene);
- să definească algoritmul prescripției fitoterapeutice în medicina tradițională chineză;
- să cunoască formele medicamentoase fitoterapice;
- să cunoască metodele de administrare a plantelor medicinale;
- să cunoască regulile de aplicare a tratamentului fitoterapic;
- să cunoască aplicarea plantelor medicinale în anumite nozologii și stări patologice la maturi și copii;
- să cunoască particularitățile administrării fitopreparatelor la copii;
- să definească legile și principiile fundamentale ale homeopatiei;
- să cunoască avantajele și dezavantajele homeopatiei;
- să cunoască indicațiile generale ale homeopatiei;
- să cunoască modul și regulile de administrare a remediilor homeopatice.

Notă. Finalitățile disciplinei (se deduc din competențele profesionale și valențele formative ale conținutului informațional al disciplinei).

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale:	Lecturarea prelegerii sau materialul din manual la tema respectivă, cu atenție. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. Citirea textului în întregime, cu atenție și scrierea conținutului esențial. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei /subiectului. Selectarea informații suplimentare, folosind adrese electronice și bibliografia suplimentară	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii	Pe parcursul cursului
2.	Aplicarea diferitor tehnici de învățare	Lucrul în grupuri mici	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența diferitor subiecte, nivelul de argumentare științifică, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, demonstrarea înțelegerii problemei, formarea atitudinii personale	Pe parcursul cursului

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• Metode de predare și învățare utilizate

La predarea disciplinei medicina alternativă și complementară sunt folosite diferite metode și procedee didactice, orientate spre însușirea eficientă și atingerea obiectivelor procesului didactic. În cadrul prelegiilor, de rând cu metodele tradiționale (lecție-expunere, lecție-conversație, lecție de sinteză) se folosesc și metode moderne (lecție-dezbateri, lecție problemizată). În cadrul lucrărilor practice sunt utilizate forme de activitate individuală, metode de lucru în grup, brainstorming, graficul T, discuția ghidată etc. Pentru însușirea manoperelor practice sunt aplicate exercițiile individuale. Pentru însușirea mai profundă a materialului, se folosesc diferite sisteme semiotice (limbaj științific, limbaj grafic și computerizat) și materiale didactice (tabele, scheme, video, prezentări PowerPoint).

CD 8.5.1. CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:**09****Data:****08.09.2021****Pag. 7/7**

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**
 - ✓ Învățarea analitică.
 - ✓ Învățare prin problemă-întrebare-răspuns.
 - ✓ Învățare autoorganizată, autonomă, învățare creativă, învățare prin cooperare etc.
 - ✓ Învățarea prin căutare și obținere a informației.
 - ✓ Utilizare adecvată a bazelor de date existente și a bibliotecii virtuale.
 - ✓ Lucrul în grup.
- **Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)**
 - ✓ **Curentă:** control frontal sau/și individual prin
 - ✓ aplicarea testelor,
 - ✓ rezolvarea problemelor/exercițiilor,
 - ✓ lucrări de control
 - ✓ **Finală:** examen

Nota finală se va alcătui din nota medie anuală (cota parte 0,5) și nota de la examenul final (cota parte 0,5).

Nota medie anuală și nota de examinare finală – toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Bojor O., Popescu O. Fitoterapia tradițională și modernă. București, 2004. 466 p.
2. Lacusta V. Tratat de acupunctură clinică. Vol. I-II. București, 2005. 792 p.
3. Lacusta V., Cereș V., Gilea A., Șincarenco I. Indicațiile și contraindicațiile clinice ale acupuncturii adaptate la clasificarea internațională a maladiilor (CIM-10). Elaborare metodică. In: Medicina alternativă: fiziologie clinică și metode de tratament, 2013, vol. 18, p. 56-72.
4. Vithoulkas G. Știința homeopatiei. Pitești: Trebla, 2003. 323 p.
5. Лакуста В., Фала В. Акупунктура в стоматологии. Руководство для врачей. Кишинев, 2020. 614 с.

B. Suplimentară

1. Bolbocean T., Cîmpian M.-G. Homeopatia. Tratament pentru corp, minte și suflet. Chișinău. 2004. 108 p.
2. Vasilca-Mozaceni Adrian. Ghidul plantelor medicinale. Iasi: Polirom, 2003, 416 p.
3. Келер Г. Гомеопатия. Ч. 1-2, Основные положения гомеопатии; практические рекомендации к выбору лекарств. Москва: Медицина, 2000. 608 с.
4. Соколов С. Я., Замотаев И. П. Справочник по лекарственным растениям фитотерапия. Москва: Медицина, 1990, 463 с.
5. Фроули Д. Аюрведическая медицина. Москва: Саттва, 2009, 448 с.
6. Фурдуй Ф.И., Лакуста В.Н., Вуду Л.Ф. Практические основы санокреатологической акупунктуры. Кишинэу, 2007. 392 с.